

Škola primarnih imunodefijencija *ESID PIDCD School* održana u Splitu od 14. do 16. rujna 2023.

U organizaciji europske udruge urođenih poremećaja imunosti ESID (engl. *European Society for Immunodeficiencies*) održana je škola primarnih imunodefijencija *ESID PID Care in Development School* u Splitu, od 14 do 16. rujna 2023.

ESID je organizacija koja okuplja liječnike i znanstvenike primarno iz Europe, no također iz cijelog svijeta. Osnovana je 1983. s ciljem podizanja svijesti, poboljšanja dijagnostičkih i terapijskih mogućnosti te razumijevanja urođenih poremećaja imunosti (odnosno primarnih imunodefijencija, PID). Navedeno ostvaruje edukacijskim programima i promicanjem najboljih modaliteta liječenja oboljelih od ovih rijetkih bolesti putem stipendiranja liječnika i znanstvenika te organiziranjem skupova i škola. Uz već tradicionalne ESID-ove ljetne škole te dijagnostičke škole, prošle godine je utemeljena tzv. škola za imunologe iz zemalja u razvoju pod nazivom *ESID PID Care in Development School*. Grad Zagreb imao je čast biti domaćin prve škole, a ovogodišnja druga škola odvijala se u Splitu.

Polaznici ovogodišnje škole bili su mladi liječnici iz cijelog svijeta koji se bave problematikom urođenih poremećaja imunosti, bilo da je riječ o kliničkim imunozimima koji se bave adultnom populacijom, pedijatrijskim kliničkim imunozimima ili laboratorijskim imunozimima. Na skupu se okupilo 25 polaznika iz 14 zemalja, pri čemu je četvero polaznika bilo iz Hrvatske, a preostali iz Grčke, Turske, Italije, Španjolske, Indije, Kosova, Kenije, Malezije, Belgije, Venezuele, Egipta, Nepala i Malte.

Cilj škole je približiti stručnjake iz zemalja u razvoju ograničenih dijagnostičkih i terapijskih mogućnosti stručnjacima iz razvijenih zemalja te stvoriti mrežu imunologa koji se bave ovim rijetkim bolestima.

Skup je otvorio glavni organizator Boris Karanović, dr. med., specijalist kliničke imunologije iz Zavoda za kliničku imunologiju i reumatologiju Klinike za unutarnje bolesti Kliničkoga bolničkog centra Zagreb, aktualni voditelj ESID-ove radne skupine za zemlje u

razvoju (engl. *ESID PID Care in Development Working Party*).

Sedmero predavača bili su eminentni europski i domaći stručnjaci, prof. dr. sc. Despina Moshous, dr. med., iz Pariza, prof. dr. sc. Peter Olbrich, dr. med., iz Seville, doc. dr. sc. João Fabela Neves, dr. med., iz Lisabona, dr. sc. Clara Franco Jarava iz Barcelone, dr. sc. Antonio Marzollo, dr. med., iz Padove, prof. dr. sc. Branimir Anić, dr. med., pročelnik Zavoda za kliničku imunologiju i reumatologiju Klinike za unutarnje bolesti Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i KBC-a Zagreb i voditelj Referentnog centra MZ za primarne imunodefijencije odraslih te prim. Marko Barešić, dr. med., iz Zavoda za kliničku imunologiju i reumatologiju KBC-a Zagreb.

Skup je trajao tri dana, a bio je koncipiran tako da su predavači održali uvodno teorijsko predavanje iz različitih grupa urođenih poremećaja imunosti, a zatim je svaki polaznik prikazao slučaj pacijenta uz diskusiju.

Raspravljalo se o primarnim poremećajima protutijela, disregulacijskim poremećajima imunosti, poremećajima fagocita, kombiniranim imunodefijencijama, autoinflamatornim sindromima te dijagnostici primarnih imunodefijencija, tumačenju genetskih nalaza te liječenju navedenih poremećaja ukorak sa svjetskim trendovima, kao što je transplantacija hematopoetskih matičnih stanica i genska terapija.

Sljedeća, treća škola *ESID PIDCD School* planira se u rujnu sljedeće godine, a mjesto održavanja skupa bit će naknadno objavljeno.

Boris Karanović